

**ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИФЗИ ИҶТИМОИИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

МД «ПАЖӢҲИШГОҲИ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГӢ»

**БАРНОМАИ ИХТИСОСИ АВВАЛИЯ
АЗ СИКЛИ «ТАШҲИСИ УЛТРАСАДО»**

Душанбе – 2014

**ВАЗОРАТИ ТАНДУРУСТӢ ВА ҲИФЗИ ИҶТИМОИИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

МД «ПАЖӢҲИШГОҲИ ГАСТРОЭНТЕРОЛОГӢ»

**«Мувофиқа карда шуд»
Вазири тандурустӣ ва
ҳифзи иҷтимоии аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Салимзода Н.Ф.**

«__» _____ с.20

**«Тасдиқ мекунам»
Вазири маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон
Нуриддин Саид**

«__» _____ с. 20

**БАРНОМАИ ИХТИСОСИ АВВАЛИЯ
АЗ СИКЛИ «ТАШҲИСИ УЛТРАСАДО»
(мӯҳлати таҳсил 5 моҳ, 720 соат.
Барои шахсони зиёда аз панҷ сол собиқаи корӣ дошта)**

Мурағтиб:

- Академики Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Мирочов Ғ.Қ.

- Муовини директори МД «Пажӯҳишгоҳи гастроэнтерология»-и Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба корҳои илмӣ,

доктори илмҳои тиб **Авезов С.А.**

- Ходими илмии МД «Пажӯҳишгоҳи гастроэнтерология»-и Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии

Тоҷикистон, номзоди илми тиб **Ғиёсов М.**

Муқарризон:

1. Мудири кафедраи рентгенологияи Донишгоҳи давлатии тибби Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, номзоди илмҳои тиб, **Шарипов В.Ш.**

2. Профессори кафедраи Донишгоҳи давлатии тибби Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино, доктори илмҳои тиб, аъзо-корреспонденти Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон **Ғоибов А.Ҷ.**

ЭЗОҲНОМА

1. Қисми муқаддимаӣ (тавсифи ихтисос): ташхиси ултрасадо яке аз навъи ташхисҳои боварибахш дар соҳаи тиб ҳисобида мешавад ва дар соли зиёда тулонии мавҷудияташ аҳамияти худро гум накардааст, баръакс бо усулҳои нави худ мавқеи худро дар тибби имрӯза мустаҳкам кардааст. Бо ёрии ташхиси ултрасадо зиёда аз 50% сабабҳои бемориҳои узву системаҳои одам муқаррар карда мешавад ва ин усул барои саломатии инсон беҳатар аст.

2. Мақсади омӯзиш: тайер намудани табибони ташхиси ултрасадо барои кор дар шӯъбаҳои ташхис.

3. Вазифаҳои омӯзиш (талабот нисбати лексияҳо, семинарҳо, машғулиятҳои амалӣ, дониш, кордонӣ ва малакаҳо): Амиқ намудани дониши табиби ултрасадо оиди ҳолати имрӯзаи ташхиси ултрасадо. Дар таҷрибаи ҳаррӯза барои шиноختани иллатҳои узву системаҳои одам истифода бурдани донишҳои гирифташуда.

Беҳтар намудани малакаи дониши табиби ултрасадо оиди тамоми усулҳои ташхиси ултрасадо.

4. Назорати дониш: дар машғулиятҳои ҷамъбасти аз мавзӯҳои алоҳидаи барнома ба тарзи:

- а) пурсиши шифоӣ;
- б) иҷрои вазифаҳои тестӣ, аз он ҷумла компютерӣ;
- в) омӯзиши аксҳои ултрасадоӣ;
- г) навиштани рефератҳо.

5. Шаклҳои асосии омӯзиш:

- а) мунтазам хондани лексияҳо ва гузаронидани семинарҳо;
- б) аз худкунии малакаҳои амалӣ аз мавзӯи такмили ихтисос;
- в) машғулиятҳои мавзӯии ассистентон, дотсентон ва профессорон.

**НАҚШАИ ДАРСИИ ТАЙЁР НАМУДАНИ
МУТАХАССИСОНИ ТАШХИСИ УЛТРАСАДО**

Мавзӯъ	Миқдори соатҳо			
	Лексия ҳо	Семинар ҳо	Машғулият ҳои амалӣ	Ҳама ги
ТАЙЁРИИ КАСБӢ				
<i>1. Асосҳои физикийю техники усулҳои ташхиси фаросадоӣ, таҷҳизоти ташхиси</i>	8	8	16	32
1. Хусусиятҳои физикийю фаросадо	2	-	2	4
2. Хусусиятҳои баргардондан ва тақсимшавии фаросадо	2	-	2	4
3. Мавҷҳои фаросадоӣ ва датчикҳо	-	2	2	4
4. Сохти дастгоҳи фаросадоӣ	-	2	2	4
5. Артефактҳои фаросадо. Фоидаҳои доплер	-	2	2	4
6. Назорати сифати фаъолияти	-	2	2	4

таҷҳизоти фаросадоӣ				
7. Таъсири биологии фаросадо ва бехатарии он	2	-	2	4
8. Равишҳои нави ташҳиси фаросадои	2	-	2	4
II. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои узвҳои ҳозима	30	24	100	154
1. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои чигар	12	6	36	54
2. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои ғадуди зерӣ меъда	6	6	27	39
3. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои талха ва роҳҳои талхагузар	6	6	27	39
4. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои узвҳои ҳозима	6	6	10	22
III. Ташҳиси фаросадои дар баҳши гепатология	4	4	12	20
1. Ташҳиси фаросадоии бемориҳои сипурч	4	4	12	20

<i>IV. Ташхиси фаросадоии бемориҳои рағҳои хунгузар</i>	16	16	72	104
1. Ташхиси фаросадоии бемориҳои шоҳраги қафай шикам ва шоҳобҳои он	4	4	18	26
2. Ташхиси фаросадоии бемориҳои вариди калони поёни (НПВ)	4	4	18	26
3. Ташхиси фаросадоии бемориҳои рағҳои дасту пойҳо	8	8	36	52
<i>V. Амалӣтҳои ҷарроҳии зерин назорати фаросадо</i>	6	6	48	60
1. Нештарзани (биопсия) зерин назорати фаросадо	3	6	27	36
2. Эхографияи дохили ҷарроҳии	3	-	21	24
<i>VI. Бахшҳои дигар</i>	12	12	42	66
1. Муолиҷа (терапия)	3	3	-	6
2. Ташхиси рентгенологӣ	3	3	9	15

3. Ташхиси функционалӣ	3	3	9	15
4. Ташхиси даруннигорӣ (эндоскопия)	-	3	12	15
5. Ташхиси биокимиёви	3	-	12	15
VII. Тайёрии пойгоҳи (фундаментал ӣ)	18	18	60	96
1. Анатомия	6	12	60	78
2. Бемориҳои умум	12	6	-	18
VIII. Тандурустии оммавӣ (общест. здравоохранен ие)	12	12	15	39
IX. Элективҳо	30	30	90	150
1. Доплерографи я дар бахши гастроэнтероло гия	20	20	65	105
2. Доплерографи яи рағҳои хунгард	10	10	25	45
ИМТИҲОН				
ҲАМАГӢ:	136	130	455	720

Нақшаи кори мустақилона:

№	Номгӯи корҳо	Миқдори соатҳо
1	Омода намудан ва навиштани рефератҳо.	10
2	Омода намудани баромадҳо дар машғулиятҳои семинарӣ.	10
3	Омода намудани кори таҳассусии ҳатмӣ барои аттестатсияи ҷамъбасти.	15
4	Омӯзиши адабиётҳои махсус.	20
5	Азхудкунии малакаҳои амалӣ вобаста ба мавзӯи тақмили ихтисос.	10
6	Қор дар китобхонаи электронӣ	10
	Ҷамагӣ:	75

Номгӯи адабиётҳои пешниҳодшуда:

1. Ультразвуковое исследование внутренних органов. Бертольд. Блок 2007 г.
2. Ультразвуковое исследование в неотложной медицине. О.ДЖ.МА ДЖ.Р.Матиэр 2007 г.
3. Руководство по ультразвуковой диагностике. П.Е.С. Пальмера 2009 г.
4. УЗИ-диагностика в хирургии. Основные сведения и клиническое применении. ДЖ.К. Харнесса, Д.Б. Вишера 2010 г.

Барномаи таълимии курси тақмили ихтисос барои шунавандагони курси тақмили ихтисос аз сикли «Ташҳиси ултрасадо» пешбинӣ карда шудааст ва бо қарори Шӯрои олимони МД «Пажӯхишгоҳи гастроэнтерология»-и Академияи илмҳои тибби назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз «12» февралӣ с. 2013 тасдиқ гардидааст.

ТАҚРИЗ

ба барномаи таълимии тартибдодаи мудирӣ озмоишгоҳи ултрасадои МД «Пажухишгоҳи гастроэнтерология»-и АИТ назди Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои тиб Аvezов С.А. оиди такмили ихтисоси аввалиндараҷа аз рӯи ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо»

Аҳамияти ташхиси ултрасадо дар тибби имрӯза мавқеи худро дар давоми зиёда аз панҷоҳ сол бисёр мустаҳкам кардааст. Ниез ба усулҳои ташхиси ултрасадо дар тамоми самтҳои тиб ба ҳамагон маълумаст.

Мақсади таҳлили аввалиндараҷа аз ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо» - дар зинаи аввал тайёр намудани кадрҳо – табиби ултрасадо барои кор дар шӯъбаҳо ва ё озмоишгоҳҳои ташхиси беморхонаҳо ва дармонгоҳҳои Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Аvezов С.А. дар барномаи такмили ихтисоси аввалия нақшаи мавзӯёҳоро мухтасар тартиб додаст.

Мӯҳлати таҳсил дар гирифтани такмили ихтисос 4 моҳ (16 ҳафта) муқарар шудааст. Мӯҳлати таҳсил дар сикли такмили ихтисоси аввалия ва ё дароз намудани муддати таҳсил мувофиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии амалӣ мешавад. Баъди ба итмом расидани таҳсил ва бомувафақият супоридани имтиҳон ба табиб тахассуси табиб-мутахассис, табиби ултрасадо дода мешавад.

Ба ҳамин тариқ, гуфтаҳои болои имконият медиҳанд, ки барои тасдиқ намудани барномаи таълимии тартиб додаи мудирӣ озмоишгоҳи даруннигории МД «Пажухишгоҳи гастроэнтерология»-и АИТ назди Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон доктори илмҳои тиб Аvezов С.А. оиди сикли такмили ихтисоси аввалиндараҷа аз рӯи ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо» барномаи мазкур ба Раёсати илм ва таҳсилоти тиббию фармасевтии Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

**Мудирӣ кафедраи рентгенологияи
ДДТТ ба номи Абӯалӣ ибни Сино,
номзади илмҳои тиб**

Шарипов В.Ш.

ТАҚРИЗ

*ба барномаи таълимии тартибдодаи мудирӣ озмоишгоҳи ултрасадои МД
МД «Пажӯҳишгоҳи гастроэнтерология»-и АИТ назди Вазорати
тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори
илмҳои тиб Авезов С.А. оиди тақмили ихтисоси аввалиндараҷа аз рӯи
ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо»*

Яке аз қисмҳои асосии баъдидипломи тайёр намудани табибони ташхиси ултрасадо ин шиносои бо қоидаҳои гузаронидани ташхиси ултрасадо ва аниқнамудани дониши табибони дихолати имрӯзаи ташхис. Аз маълумотҳои дар адабиётҳои муосир ва хориҷ чоп шуда маълум аст, ки барои ташхиси беморон истифодаи усулҳои ултрасадо дар тибби имрӯза мавқеи ҳудро рӯз аз рӯз мустаҳкам карда истодааст.

Мақсади таҳсил дар сикли аввалин дараҷа аз ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо» дар зинаи аввал тайёр намудани кадрҳо барои кор дар муассисаҳои тиббии Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Нақшаи мавзӯи барои таҳассусгирии аввалияи аз ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо» ба мақсади гузошта ҷавобгу мебошад. Номгуи бобҳо ва мавзӯҳо аз ихтисос ба нақша гирифта шудаанд.

Мухлати таҳсил 4 моҳ (16 ҳафта ва ё 400 соат) муқарар шудааст. Баъди ба итмом расидани таҳсил ва бомуваффақият супоридани имтиҳон ба табиб таҳассуси табиб-мутахассис, табиби ултрасадо дода мешавад.

Ба ҳамин тариқ, гуфтаҳои болои имконият медиҳанд, ки барои тасдиқ намудани барномаи тартибдодаи мудирӣ озмоишгоҳи ултрасадои МД «Пажӯҳишгоҳи гастроэнтерология»- и Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои тиб Авезов С.А. оиди сикли тақмили ихтисоси аввалиндараҷа аз рӯи ихтисоси «Ташхисгари ултрасадо» барномаи мазкур ба Раёсати илм ва таҳсилоти тиббию фармасевтии Вазорати тандурусти ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

**Профессори кафедраи ҷарроҳии ДДТТ
ба номи Абӯалӣ ибни Сино, аъзо-кореспонденти
АИТ назди Вазорати тандурусти ва ҳифзи
иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
доктори илмҳои тиб,**

Ғоибов А.Ҷ.